

Wymagania na poszczególne oceny z historii w klasie piątej

Dział	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
I. Pradzieje i najdawniejsze cywilizacje	<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela .</p>	<p>Uczeń wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek;</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje życie ludzi przed rewolucją i później; - wskazuje na mapie Mezopotamię - zna najważniejsze rzeki Mezopotamii - wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; -wymienia surowce, z których często wyrabiano narzędzia; - wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; - wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; -wskazuje na mapie Palestynę; -wskazuje 	<p>Uczeń rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je wyjaśnić;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: neolit, paleolit, rewolucja neolityczna; - rozumie znaczenie słów : politeizm i kodeks; -omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; -wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; - wymienia bogów egipskich; -wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan; -rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; -rozumie pojęcia: dekalog, judaizm, monoteizm, Jahwe; 	<p>Uczeń rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, później osiadły tryb życia;</p> <ul style="list-style-type: none"> -wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy -omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; - omawia religię politeistycznie; -uzasadnia nazwę-Żyzny Półksiężyc; -wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazwany darem Nilu; - rozumie pojęcie monarchia despotyczna; -omawia władzę faraona; - rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; - wskazuje na 	<p>Uczeń analizuje wpływ rewolucji neolitycznej na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach</p> <ul style="list-style-type: none"> -analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące; -wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa; - analizuje znaczenie wynalezienia pisma dla funkcjonowania państwa; - wskazuje konsekwencje wynalezienia koła; - porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; -rozumie, dlaczego 	<p>Uczeń wykracza swoją wiedzą poza treści prog.</p>

		<p>miejsca powstania cywilizacji w Azji;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wie, w kogo wierzyli Żydzi; - podaje cechy judaizmu; - wymienia osiągnięcia pierwszych cywilizacji w Azji; 	<p>związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je z wydarzeniowy; - omawia wpływ warunków geogr. na powstanie cywilizacji; - 	<p>Egipcjanie mumifikowali zwłoki;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan; - porównuje wynalazki poznanych cywilizacji; - opisuje wędrówki i niewolę Żydów; - porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie; - omawia znaczenie chińskich wynalazków; - wskazuje wynalazki, które zostały przeniesione z Azji do Europy; 	
<p>II. Starożytna Grecja</p>	<p>j. w</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie starożytną Grecję; - rozumie pojęcie demokracja; - opisuje wygląd bogów; - wie, gdzie była siedziba bogów greckich; - wie, gdzie odbywały się igrzyska; - wskazuje 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: polis, Hellada, Hellenowie, akropol agora, kolonia; - wymienia zajęcia Greków; - omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów; - rozumie pojęcie politeizm w od- 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznego na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków; - rozumie przyczyny kolonizacji greckiej; - wymienia urzędników ateńskich oraz i ich 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie przyczyny powstania polis; - rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego - omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i 	<p>j. w</p>

		<p>dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk;</p> <p>-potrafi wskazać budynki wzniesione przez Greków;</p> <p>-wie, jak wyglądało pismo greckie;</p> <p>-wymienia filozofów greckich;</p> <p>-</p>	<p>niesieniu do wierzeń Greków;</p> <p>- wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hadesa, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla;</p> <p>-wie, jak wyglądał teatr grecki;</p> <p>-wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów;</p> <p>- wie, jaka była geneza teatru;</p> <p>- rozumie pojęcie filozofia;</p> <p>-rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki;</p> <p>-wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji;</p>	<p>kompetencje;</p> <p>- zna sposoby oddawania czci bogom;</p> <p>- wie, kim byli herosi;</p> <p>-rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków;</p> <p>- wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach;</p> <p>- wie, czym różni się tragedia od komedii;</p> <p>- rozróżnia porządku architektoniczne;</p> <p>- wie, czym zajmowali filozofowie;</p> <p>- zna dokonania Homera;</p>	<p>cudzoziemców</p> <p>- wie, kim był Homer;</p> <p>- potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków;</p> <p>- wymienia twórców tragedii i komedii;</p> <p>-uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków;</p> <p>- porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczasowych cywilizacji;</p> <p>-dostrzega integrujący;</p>	
III. Starożytny Rzym	j. w	<p>-potrafi wskazać Rzym na mapie;</p> <p>-zna pojęcie republika;</p> <p>-wie, kiedy Rzym stał się republiką;</p> <p>- potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie;</p> <p>- wie, kim był Juliusz Cezar;</p> <p>-wie, kiedy upadła republika;</p>	<p>-zna zasady funkcjonowania republiki;</p> <p>-wymienia rzymskie urzędy;</p> <p>- wie, jak byli ubrani urzędnicy rzymscy;</p> <p>- rozumie pojęcia: cesarstwo, romanizacja;</p> <p>- wie skąd się brali niewolnicy;</p>	<p>- wskazuje kompetencje urzędników rzymskich;</p> <p>- wskazuje przyczyny rzymskich podbojów;</p> <p>-wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje;</p> <p>-opowiada o edukacji rzymskiej;</p> <p>- wymienia rzymskich</p>	<p>- porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską;</p> <p>-rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami;</p> <p>-rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki;</p> <p>- wskazuje efekty podbojów rzymskich</p>	j. w

		<p>blika;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; -wymienia bogów rzymskich; - zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie; - wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo; - wie, kim był Jezus Chrystus; - wymienia różne formy sprawowania władzy; 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia położenie niewolników; - omawia religię Rzymian; - wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; - potrafi wyjaśnić powiedzenie „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu”; - rozumie pojęcia chrześcijaństwo, barbarzyńcy, tolerancja religijna; - wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach 	<p>twórców;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan; - analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa; 	<p>skich i upadku republiki;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia różnice między republiką a cesarstwem; -wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; - uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii; - dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat; - wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego; - wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego; - porównuje różne formy ustrojowe; 	
IV. Początki średniowiecza	j. w	<ul style="list-style-type: none"> -wskazuje Bizancjum na mapie; - wie, jak wyglądała mozaika; - wymienia działania cesarza Justyniana; - wskazuje na mapie Pół. Arabski; - wie, kim był Maho- 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia : cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; - zna konsekwencje schizmy wschodniej; - wskazuje osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury i ar- 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim a zachodnim; - podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana; - wskazuje działania, które miały 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dobroku starożytności; - omawia współczesne konsekwencje schizmy wschodniej; - rozumie, jakie znaczenie mieli 	j. w

		<p>met;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, w którym wieku powstał islam; - wie, kiedy Frankowie przyjęli chrzest; - zna daty: 800 r., 843 r.; - wymienia państwa, które powstały po traktacie w Verdun; - wie, kto został cesarzem w 962 r.; - wie, kim byli Wikin-gowie; - potrafi wymienić państwa słowiańskie; - wie, jak żyli pierwsi Słowianie; 	<p>chitektury;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; - rozumie znaczenie roku 622; - wymienia założenia islamu; - wskazuje ziemie podbite przez Arabów; - wie, kim byli: Chlodwig i Karol Wielki; - wie, co zmienił traktat w Verdun; - opisuje władzę króla we wczesnym średniowieczu; - potrafi wskazać na mapie podboje wikingów i państwa, które powstały po traktacie w Verdun; - wymienia języki, które wykształciły się w Europie; - omawia organizację państw słowiańskich; 	<p>pomóc w odbudowano cesarstwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia filary islamu; - omawia politykę Arabów na podbitych terenach; - rozumie znaczenie przyjęcia chrztu przez Franków; - rozumie znaczenie zmian, które zaszły dzięki reformom Karola Wielkiego; - rozumie, dlaczego Karolowi nadano przydomek Wielki; - rozumie znaczenie koronacji Ottona I na cesarza; - wymienia przyczyny najazdów wikingów na Europę; - wie, w jaki sposób chryścianizowano plemiona słowiańskie; - wie, dlaczego Cyryla i Metodego nazwano apostołami Słowian; - rozumie pojęcie cyrylica i do- 	<p>Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur; - przedstawia zmiany wprowadzone przez Karola Wielkiego w zakresie kultury i sztuki; - rozumie, dlaczego upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie zmieniło Europę; - rozumie przyczyny osłabienia władzy królewskiej we wczesnym średniowieczu - rozumie i omawia różnice spowodowane przyjęciem chrztu ze wschodu i zachodu Europy; - dostrzega współczesne skutki przyjmowania 	
--	--	---	---	--	--	--

				strzeżenia znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa w Europie;	chrztu przez Słowian z Rzymu lub Bizancjum;	
V. Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy	j. w	<ul style="list-style-type: none"> - wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; - opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy - wie, jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; - zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza - wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; - potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta; - wie, jakie grupy społeczne mieszkaly w średniowiecznych miastach; - wymienia style architektoniczne średniowiecza - wymienia przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia drogę od pnia do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; - rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; - opowiada, na czym polegał system lenny; - dostrzega różnice między panem a poddanymi; - wie, na czym polegało osadnictwo - rozumie pojęcia: cech, mistrz, czeladnik; - wymienia funkcje miast; - wie, co działo się na uniwersytecie; - wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; - opowiada o etapach sporu między 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcie imunitet; - opowiada o ceremonii nadawania lenna; - wie, na czym polegała kultura rycerska; - wymienia obowiązki chłopów i pana; - wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi; - rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi; - opowiada o procesie lokowania miast i jego cechach; - rozumie, jakie znaczenie miały cechy; - wymienia najstarsze uniwersytety; - rozumie rolę uniwersytetu; - wie, czym zajmowali dominikanie i franciszkanie; - rozumie przyczyny sporu między 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego; - omawia rolę króla w systemie lennym; - rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wew. w państwie; - rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi - rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela wsi; - rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; - opisuje samorząd średniowiecznego miasta; - przedstawia podobień- 	j. w

		<p>średnio-wiecznych zakonów;</p> <p>-wie, czym zajmowali się zakonnicy;</p> <p>- wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem;</p> <p>-wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII;</p> <p>- wymienia zakony rycerskie;</p> <p>- wie, czym zajmowały się zakony rycerskie;</p>	<p>papieżem a cesarzem;</p> <p>-rozumie pojęcie konkordat wromacki;</p> <p>- wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztor benedyktyński;</p> <p>-rozumie pojęcia : krucjata, wyprawa krzyżowa;</p> <p>- wskazuje na mapie trasy wypraw i miejsca powstania państw krzyżowców;</p>	<p>papiestwem a cesarstwem;</p> <p>-rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę;</p> <p>- wymienia przyczyny wypraw krzyżowców;</p> <p>- wskazuje skutki wypraw krzyżowych;</p>	<p>stwa i różnice między miastem współczesnym a średniowiecznym</p> <p>- rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie;</p> <p>- porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności;</p> <p>- rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków Kościołem państwami średniowiecznej Europy;</p> <p>-rozumie przyczyny zmian proponowanych przez klasztor benedyktyński;</p> <p>- rozumie wpływ wartości uznawanych w średniowieczu za ważne na powstanie ruchu krucjatowego;</p> <p>- rozumie przyczyny zakończenia krucjat;</p>	
--	--	--	---	---	---	--

VI. Polska pierwszych Piastów	j.w	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia plemiona zamieszkujące ziemie polskie -wie, kim był Mieszko I; -wie, kim był następca Mieszka I; -wie, kim był św. Wojciech; - wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie; - wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce; - wie, kto i kiedy podzielił Polskę na dzielnice; - wskazuje na mapie Polskę w XII w.; - wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; - wie, jakie były zajęcia wojów; - opisuje życie na wsi, w mieście; - wymienia władców z dynastii Piastów; -wie, co się wydarzyło: 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o tworzeniu państwa polskiego; - wie, kiedy Polska przyjęła chrzest i opowiada o tym wydarzeniu -opowiada o misji biskupa Wojciecha, -wie, kto brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; - wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny, i zna rezultat tych wojen; - wie, kim byli : Mieszko II, Bolesław Śmiały, Kazimierz Odnowiciel; -wymienia problemy Polski w I poł. XI w.; - wymienia władców Polski- Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego; - wie, na czym polegał konflikt Bolesława i Zbigniewa; - zna pojęcia : możnowładca, wojowie, duchowień- 	<ul style="list-style-type: none"> -wie, kiedy była bitwa pod Cedynią; - rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka; - wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego; - wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; - rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego; - wie, dlaczego obrona Głogowa przeszła do legendy; - omawia działania Bolesława Krzywoustego; - wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami; - rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społ. dla funkcjonowania państwa; 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia chrześcijaństwa; - analizuje zmiany spowodowane przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski; - rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupa na ziemiach polskich; - rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie; -wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji Polski podejmowanych przez kolejnych władców; -wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania biskupa Stanisława; - analizuje znaczenie podboju Pomorza; - rozumie znaczenie konfliktu 	j. w
-------------------------------	-----	--	--	---	---	------

		966 r., 1000 r. 1025 r., 1138 r.	stwo,		między Bolesławem a Zbigniewem; - wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; - dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego;	
VII. Polska dzielnicowa i zjednoczona	j. w	-wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice; - rozumie pojęcia : Krzyżacy, Mongołowie; - wymienia stany w społeczeństwie polskim; - zna zajęcia różnych stanów; - zna pojęcie trójpolówka; - wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; -wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków; - wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; - wie, kiedy została utworzona Akademia	- zna sąsiadów Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego; - wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbitcia dzielnicowego i zna efekty tych walk; - wie, na czym polegała kolonizacja; - opowiada o procesie kolonizacji na prawie niemieckim - wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; -wymienia kolejnych władców Polski; - wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbitcia dzielnicowego;	- wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego; - wskazuje skutki stosunków Polski z sąsiadami; - rozumie znaczenie zmian w rolnictwie dla życia ludzi; - analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju gospodarczego; - wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich; - rozumie znaczenie utraty Pomorza; - rozumie znaczenie	- omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski; - opisuje proces budowania państwa krzyżackiego; - wskazuje skutki rozbitcia dzielnicowego na różnych płaszczyznach; - wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście; - rozumie, w jaki sposób ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce; - opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem;	j. w

		<p>Krakowska; I wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, kim byli : Jadwiga i Władysław Jagiełło; - zna nazwę dynastii, która rządziła Polska od 1385 r.; - opowiada o zawarciu unii z Węgrami i Litwą; - wie, kim byli: Władysław Warneńczyk, Kazimierz Jagiellończyk; - wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie; - wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; - wie, kiedy Polska została zjednoczona; - wskazuje na mapie Polskę 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie powiedzenie „zastał Polskę drewnianą, a został murowaną” - wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach - opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; - wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył; - wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego - zna powody rozpadu unii polsko-węgierskiej; - rozumie pojęcia: szlachta, przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; - wie, na czym polegała monarchia stanowa; 	<p>powołania Akademii Krakowskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna ustalenia pierwszego pokoju toruńskiego - wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; - opowiada o wojnie trzydziestoletniej; - cele i efekty działania Związku Pruskiego; - rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski; - wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; - opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; - opowiada o powstaniu przywilejów 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rolę Kościoła w zjednoczeniu ziem polskich; - rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego Polski; - omawia, w jaki sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami; - omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami; - rozumie znaczenie przywileju koszyckiego; - rozumie przyczyny zawarcia unii z Litwą; - analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii; - wie, w których państwach zasiadali na tronach władcy z dynastii Jagiellonów; - omawia 	
--	--	--	--	---	---	--

					<p>przyczyny wzrostu potęgi Jagiellonów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną; - rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; - wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie;	
--	--	--	--	--	---	--